

عیب جویی از منظر قرآن کریم

مرضیه شاکری

حسن مرادی

مجلس شورای اسلامی ایران
کتابخانه مجلس شورای اسلامی

سرشناسه	شاگری، مرضیه، ۱۳۵۷-
عنوان و نام پدید آور	عیب جویی از منظر قرآن کریم / مرضیه شاگری، حسن مرادی.
مشخصات نشر	خراسان رضوی: انتشارات جالیز، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	۱۴۰ ص.
شابک	۹۷۸-۶۲۲-۲۶۳-۵۳۳-۶
وضعیت فهرست نویسی	فیا
یادداشت	کتابنامه: ص. ۱۳۷-۱۳۹.
موضوع	عیب جویی (اسلام) -- جنبه های قرآنی
موضوع	Faultfinding (Islam) -- Qur'anic teaching
موضوع	عیب جویی (اسلام)
موضوع	(Faultfinding (Islam
شناسه افزوده	آرانی، حسن، ۱۳۵۸-
رده بندی کنگره	BP۱۰۴
رده بندی دیویی	۲۹۷/۱۵۹
شماره کتابشناسی ملی	۷۵۸۶۰۷۴
وضعیت رکورد	فیا

www.ketab.ir

عیب جویی از منظر قرآن کریم
مرضیه شاگری، حسن مرادی
ناشر: انتشارات جالیز
چاپ: اول، بهار ۱۴۰۰ / ۱۰۰۰ نسخه
قطع: وزیری / تعداد صفحه: ۱۴۰
قیمت: ۵۰۰۰۰۰ ریال
شابک ۶: ۹۷۸-۶۲۲-۲۶۳-۵۳۳-۶
طراح جلد: صالح مقدم
صفحه آرائی: زهرا مهدی زاده

حق چاپ محفوظ است

آدرس: مشهد، بلوار شهید رضوی، روبروی درب دانشکده روانشناسی دانشگاه فردوسی
تلفن تماس: ۰۵۱۳۸۷۹۵۲۸۸-۰۹۱۵۸۳۱۹۵۳۵-۰۹۱۵۹۳۰۹۹۶۳

فهرست مطالب

مقدمه	۱۱
-------------	----

فصل اول

زمینه ها و عوامل عیب جوئی

مبحث اول: علل درونی	۱۶
گفتار اول: جهل و نادانی	۱۶
گفتار دوم: سوء ظن	۲۰
گفتار سوم: غرور و تکبر	۲۴
گفتار چهارم: نفاق و دورویی	۳۰
مبحث دوم: علل و عوامل بیرونی	۳۴
گفتار اول: مال و ثروت	۳۴
گفتار دوم: علم و دانش بی پایه و اساس	۴۰
گفتار سوم: فسق و فجور	۴۷
گفتار چهارم: تجسس	۵۰
گفتار پنجم: توانائی جسمانی	۵۴
گفتار ششم: عناوین و القاب اجتماعی	۵۹

فصل دوم

موارد و ابعاد عیب جوئی

مبحث اول: بُعد اعتقادی	۶۳
گفتار اول: عیب جوئی از خداوند	۶۳
گفتار دوم: عیب جوئی از پیامبران	۶۹

گفتار سوم: عیب جوئی از قرآن کریم	۷۵
گفتار چهارم: عیب جوئی از احکام و اعمال دینی اسلام	۸۰
گفتار پنجم: عیب جوئی از اتفاق گران	۸۳
مبحث دوم: بُعد اخلاقی	۸۷
گفتار اول: عیب جوئی انسان‌ها نسبت به یکدیگر	۸۷
گفتار دوم: عیب جوئی انسان‌های مؤمن از یکدیگر	۸۹

فصل سوم

آثار و پیامدهای عیب جوئی

مبحث اول: آثار و پیامدهای دنیوی	۹۳
گفتار اول: آثار و پیامدهای فردی	۹۳
گفتار دوم: آثار اجتماعی	۱۰۵
مبحث دوم: آثار و پیامدهای اخروی عیب جوئی	۱۱۰
گفتار اول: عیب جویان مورد تهدید خدا	۱۱۱
گفتار دوم: گرفتار شدن در آتش سوزان جهنم	۱۱۲
گفتار سوم: فراموش شدن و محرومیت از یاری خداوند	۱۱۷
گفتار چهارم: دچار شدن به عذاب سخت و خوار کننده	۱۱۸
گفتار پنجم: حسرت در قیامت	۱۲۱
گفتار ششم: استهزای منافقان از سوی خداوند	۱۲۳
گفتار هفتم: استهزای کافران از سوی مؤمنان	۱۲۴

مقدمه

بی گمان همه افراد بشر که بر روی این کره ی خاکی زندگی می کنند؛ طالب سعادت ، خوشبختی ، آسایش و راحتی بوده و در جهت آن از هیچ تلاشی فروگذار نمی کنند و در این راستا ندای ملکوتی پیامبران الهی در سراسر تاریخ طنین افکن گردیده است که تمامی انسانها را به سوی سعادت حقیقی فرا می خوانند و آن چیزی نیست مگر رسیدن ایشان به قلّه های رفیع کمالات اخلاقی و صفات ملکوتی و دوری کردن از صفات حیوانی و رذایل اخلاقی. زیرا متصف شدن آدمیان به این ویژگی ها نه تنها موجب سعادت و نیک بختی ایشان در این دنیا می شود و جوامع انسانی را به مدینه های فاضله مبدل می سازد ؛ بلکه سعادت‌مندی و خوشبختی همیشگی سرای دیگر را نیز تضمین می نماید و از همین روست که در شرع مقدس اسلام ، حضرت محمد (صلی الله علیه و آله) ، هدف بعثت خود را به اتمام رساندن کمالات اخلاقی معرفی نموده اند. و از آنجا که رسالت تمام پیامبران در رسالت خاتم رسولان خلاصه می شود ، می توان نتیجه گیری کرد که رسیدن انسانها به فضایل و مکارم اخلاقی ، فلسفه و هدف اصلی بعثت تمام پیامبران خدا بوده است.

مسلم است که رسیدن به مکارم اخلاقی میسر نمی شود مگر با تزکیه و پاک نمودن نفس از گناهان و صفات ناپسند ، زیرا سعی نمودن در به دست آوردن کمالات و حسنات بدون توجه به دوری گزیدن از زشتی ها ، مخزن سوراخی را می ماند که هر چه آب در آن ریزند ؛ از طرف دیگر ، هدر رود و لذا هیچ گاه پر نمی گردد.

این مطلب از چنان اهمیتی برخوردار است که خداوند متعال فلاح و رستگاری انسان را بر آن منحصر نموده و پس از سوگندهای فراوان و مؤکد می فرماید : « قَدْ أَفْلَحَ مَنْ زَكَّيْهَا وَ قَدْ

خَابَ مَنْ دَسِيهَا^۱: به راستی هر کس که آن را پاکیزه داشت، رستگار شد. و به راستی نومید شد هر کس که آن را فرومایه داشت».

و در جای دیگر می فرماید: «فَأَمَّا مَنْ طَغَىٰ وَ آثَرَ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا فَإِنَّ الْجَحِيمَ هِيَ الْمَأْوٰى» و اما مَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ وَ نَهَىٰ النَّفْسَ عَنِ الْهَوٰى فَإِنَّ الْجَنَّةَ هِيَ الْمَأْوٰى^۲: آنگاه هر کس طغیان ورزیده باشد، و زندگی دنیا را برگزیده باشد، بی شک جهنم جایگاه اوست و اما هر کس که از ایستادن در موضع حساب و حشر در پیشگاه پروردگارش ترسیده و نفس را از هوی و هوس باز داشته باشد، بی گمان جایگاه او در بهشت است».

پس، از نظر شارع مقدس اسلام طالب سعادت دنیا و آخرت ناچار است از گناهان و هواهای نفسانی و صفات حیوانی دوری کند و به خصوص در اجتناب از گناهان کبیره سعی و تلاش خویش را بکار بندد. زیرا این قبیل گناهان در محروم ساختن انسان از رسیدن به همان سعادت که هدف اوست نقش موشی را ایفا می کنند، و تنها با دوری کردن از آنهاست که سعادت حقیقی نصیب آدمی می گردد. خداوند تعالی می فرماید: «الَّذِينَ يَجْتَنِبُونَ كَبَائِرَ الْاِثْمِ وَ الْفَوَاحِشَ اِلَّا اللَّعْمَ، اِنَّ رَبَّكَ وَاسِعُ الْمَغْفِرَةِ»^۳: کسانی که از گناهان کبیره و ناشایستی ها پرهیز می کنند، مگر صغیره، بی گمان پروردگارت دارای آمرزش گسترده است».

پس در صورتی که انسان خود را از اینگونه گناهان باز دارد امید است که مورد رحمت الهی واقع گردیده و به تدریج از دیگر معاصی نیز دست کشد و هر چه بیشتر به درگاه خداوند تقرّب جوید.

۱. سوره شمس، آیات ۹ و ۱۰.

۲. سوره نازعات، آیات ۳۷ الی ۴۱.

۳. سوره نجم، آیه ۳۲.